

NIKO RANTSI

TAMMI

**KIRIS-
TÄJÄT
JA
UHRIIT**

Rikostarinoita Suomesta

NIKO RANTSI

**KIRIS-
TÄJÄT
JÄ
UHRIIT**

TAMMI
HELSINKI

© NIKO RANTSI JA TAMMI, 2026

TAMMI ON OSA WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖTÄ

LÖNNROTINKATU 18 A, 00120 HELSINKI

ISBN 978-952-04-6784-5

PAINETTU EU:SSA

TUOTETURVALLISUUTEEN LIITTYVÄT TIEDUSTELUT:
TUOTEVASTUU@TAMMI.FI

SISÄLLYS

Lukijalle	12
1. Mitä rikoslaki sanoo kiristyksistä?	16
2. Jengiläiset velkaa perimässä	20
3. Rikostutkija Kenneth Erikssonin ajatuksia	27
4. Toimeksianto NBK:lle	37
5. Keksitty vai todellinen velka?	44
6. Galleristin piina	53
7. Kun bisneskumppanista tulee kiristäjä	65
8. Miljoonakiristys	80
9. Erikoissyöttäjän puheenvuoro	98
10. Kiristyksen uhrin tarina	107
11. Kiristystä kiven sisällä	124
12. Perhehelvetti	133
13. Verkossa tapahtuvat rakkauspetokset	137
14. Lunnaita ulkomailta siepatuista	141
15. Kiristyksen juurilla – Italian mafia	152
16. Onko Ruotsi esimerkkimaa myös rikollisuudessa?	160
17. Yritys kiristyksen kohteena	169
18. Case Vastaamo	184

19. Case Vastaamo tutkinnanjohtajan vinkkelistä	199
20. Nuoret rikoksen tekijöinä	211
21. Sextortion – alastonkuvilla kiristäminen	221
22. The Com – äärimmäisen väkivallan verkkoyhteisö	227
23. Epärehellinen tonttikauppa	233
Jälkisanat	238

Kannelmäki, Helsinki

28. heinäkuuta 1999

kello 23.15

Harmaa lankapuhelin pirisee vaatimattomasti kalustetun kerrostalohuoneiston olohuoneessa. Perheen isä pyyhkii hikikarpaloita otsaltaan ja nyökkää minulle. Hän on valmis vastaamaan. Hän nostaa luurin käsi vapisten, ja minä kytken sanelimen päälle. Kasetin ruskea nauha alkaa pyöriä ja tallentaa ääntä. Meidät on hälytetty asuntoon turvaamaan kotirauhaa ja selvittämään perheeseen kohdistuvaa uhkaa.

Perheen isä nyökkää jälleen. Se on merkki siitä, että soittaja on sama mies kuin aiemmin illalla. Tuntematon kiristäjä. Tuntia aiemmin mies oli vaatinut puhelimesta kolmeasataatuhatta markkaa Mellunmäen metroasemalle toimitettavaksi, tai muuten perheen kotiin hyökättäisiin edellisiltä verisemmin.

Perheen isä puhuu ääni väristen. Vaikka seison sanelin kädessäni aivan hänen vieressään, en saa selvää kiristäjän puheesta. Puhelun alku on hänen monologiaan. Perheen isä kuuntelee mutta rohkaistuu sitten.

– En tiedä poikani veloista mitään. Miksi te minut tähän sotkette? hän kysyy.

Kiristäjä oli aiemmassa puhelussa sanonut, että syy yhteydenotolle ja edellisillan väkivaltaiselle vierailulle asunnossa on perheen vanhin poika.

– Poika ei ole koskaan asunut täällä, perheenisä saa sanotuksi. Poika on tuomittu törkeistä huumausainerikoksista ja istuu rangaistustaan vankilassa.

Perheen isän selittelyt eivät tunnu kiinnostavan kiristäjää.

– Miten me liitymme pojan ongelmiin, ja mitä...? isä jatkaa mutta tulee jälleen keskeytetyksi.

Puhelu kestää noin pari minuuttia. Kun puhelu on ohi, perheen isä lysähtää mustalle nahkasohvalle. Hän on epätoivoinen. Kiristäjä soittaisi pian uudelleen, ja puheluun olisi vastattava. Helsingin rikospoliisin päivystävänä väkivaltarikostutkijana päätän vastata seuraavaan puheluun. Haluan kuulla tuntemattoman kiristäjän äänen ja yrittää analysoida hänen mielentilaansa. Päätellä, miten vakavasta uhasta on kyse. Edellisenä iltana kiristäjä oli rikoskumppaninsa kanssa hyökännyt aseistettuna asuntoon. Ryöstäjäkaksikko oli pahoinpidellyt perheen äidin ja nuorimman, kehitysvammaisen pojan ja rahaa etsiesään myllännyt asunnon vaatekaappeja ja laatikoita.

Lankapuhelin soi. Se hiljentää jokaisen asunnossa olevan. Otan sanelimen käteeni ja painan tallennuspainiketta ennen kuin nostan luurin korvalleni. Aion vedättää soittajaa. Valehtelen nimeni.

– Haloo, Jussi puhelimessa.

Jussi on perheen keskimäinen poika. Soittaja vaatii isää puhelimeen.

– Ei se jaksa tulla, jatkan valheen tiellä. – Mikä ihmeen homma tämä on? esitän tarkoituksella epä tietoista.

Kiristäjä toistaa sen, minkä jo tiesin. Hän perää vanhimman pojan velkoja. Päivittelen vaatimusta ja mietin samalla jokaista seuraavaa sanaani ja niiden painotusta. Osaanko olla uskottava? Käsikirjoituksesta tai ennalta sovituista vuoro sanoista ei ole tietoaakaan, vaan joudun keksimään jokaisen repliikkini lennossa.

– Tajuatko, mikä summa... miten tuollaisia rahoja kukaan voi mistään repiä? sanon vaistonvaraisesti ja tarkoituksella takerrellen. – Eikö veljeni voi itse hoitaa omat asiansa?

Kiristäjä ei pidä kommentistani ja mainitsee edellisen päivän vierailusta. Hän väittää sen olleen lievää, vaikka perheen-

äitiä ja kehitysvammaista poikaa oli uhattu pistoolilla. Heidät oli myös sidottu kovakouraisesti.

– Lievää... eilinen oli kaikkea muuta kuin lievää, rohkenen ihmetellä asiaa.

Kiristäjä lupaa kotirauhan laskeutuvan, mikäli vaadittu rahasumma toimitetaan kello 01.00 mennessä annettujen ohjeiden mukaisesti.

– Ettekö ymmärrä, että täällä on lapsia? Taktisesti mainitsen lapset, jotta saisin myöhemmin lisänäyttöä törkeälle tekotavalle.

Mikäli soittajan henkilöllisyys saataisiin selville, äänittämani tallenne tulisi olemaan oikeudessa merkittävä todiste. Soittaja ei vaikuta päihtyneeltä. Mies puhuu sujuvaa suomen kieltä ilman tunnistettavaa murretta tai aksenttia. Puhetavasta välittyy uhmakas määrätietoisuus. Hän ei millään tapaa tartu kommenttiini asunnossa olevista lapsista. Hän ei ilmeisesti ymmärrä asian vakavuutta, joten muutan hieman strategiaani.

– Puhuit äsken isälle jotain räjäytysjuttuja. Mitä helvettiä?

Nyt kiristäjän kärsivällisyyteen ilmestyy pieni särö, joten kevennän puheitani. Lupaam kertoa isälle terveisiä ja annan kiristäjän ymmärtää, että hänen vaatimansa rahasumma pyritään järjestämään tavalla tai toisella Itäväylällä sijaitsevalle opastetaululle.

– Aika kiirettä pitää, sanon lopuksi, suljen linjan ja katkaisen sanelimen tallennuksen.

Kahden tunnin kuluttua käännän tunnuksettoman poliisi-auton autiolle Itäväylälle. Olemme vartin myöhässä annetusta määräajasta. Kiristäjän arveltiin odottavan näköetäisyydellä opastetaululta, koska hän oli soittanut perheen lankapuhelimeen ja kysellyt, missä rahalähetys viiipyi. Turvakseni pyytämäni kollega makaa auton takapenkillä ja yrittää pysyä näkymättömissä, koska kiristäjän antama ohje oli yksiselitteinen: rahakassi pitää tuoda yksin.

Lähitienoo näyttää autiolta, mutta emme ole yksin. Tusinan verran virkapukuisia kenttäpoliiseja on asemissaan puistoissa, poistumisteiden varsilla ja pysäköintialueilla. Hämärässä. Näkymättömissä. Opastetaulun ympäristön miehittämisestä oli sovittu pikapalaverissa Itäkeskuksen poliisiasemalla. Yksi poliisipartio turvasi edelleen kiristetyin perheen kotia Kannelmäessä.

Pyydän kollegaani solmimaan poliisiasemalla väsätyin muovipussin tiukasti kiinni, jotta sen noutaja ei huomaisi heti tullessa huijatuksi. Tavallinen kaupan muovipussi on sullottu täyteen viime päivien sanomalehtiä.

Kun hiljennän sovitulle tienvarsilevikkeelle, ajatukseni harhautuvat puolivuotiaaseen esikoiseeni. Ravistelen ajatuksen mielestäni ja skarppaan itseni. Tehtävä on totaalisen kesken ja suoritettava huolellisesti loppuun. Toteutukselle on sekä päivystävän komisarion että esimieheni rikoskomisario Sillanpään siunaus. Olen itse ideoinut koko jutun, joten minulla ei ole mahdollisuutta perääntyä. Mitä minusta ajateltaisiin, jos pakittaisin pois kesken tehtävän? Ei se raukka uskaltautukaan. Luuseri.

Pysäytän auton ja tunnustelen mustaa vyölaukkuani. Avaan sen vetoketjun ja varmistan, että virkarevolverini, kumikahvainen .38 kaliiperin Smith & Wesson, on käteni ulottuvilla. Nousen autosta, otan muovipussin ja kävelen ripein askelin opastetaululle. En vilkuile ympärilleni. En kerta kaikkiaan uskalla. Mitä jos kiristäjä ilmestyy pimeydestä, uhkaa aseella ja yrittää pakottaa mukaansa? Miten kiristäjä reagoisi, jos ilmoittaisin olevani poliisi? Yrittäisikö hän ampua, ja joutuisinko turvautumaan virka-aseeseen?

Lasken ansapussin opastetaulun tolpan juureen, palaan autolle ja kaasutan pois. Sydämeni hakkaa pitkälti toistaa sataa.

– Pussi jätetty, pussi jätetty! Ajamme maalle päin! kollegani huutaa takapenkillä poliisiradioon.

Hetken päästä läheiseen metsään määrätty jalkaisin liikkuva poliisi ilmoittaa auton valoista ja yksittäisen hahmon liikkuvan opastetaululla.

Syötti oli lauennut.

LUKIJALLE

Olen työskennellyt kolmekymmentä vuotta rikostutkinnan parissa ja siitä valtaosan väkivaltarikostutkinnan tai muun vakavan rikollisuuden tutkinnassa. Aloitin rikostutkijan urani Pienen Robertinkadun poliisiaseman päivittäisrikostutkinnassa. Siellä vietetyn kolmen vuoden jälkeen hakeuduin Helsingin rikospoliisin väkivaltarikosyksikön ryöstöjaokseen. Pidän tuota kuuden vuoden ajanjaksoa ammattikorkeakoulunani. Väkivaltarikostutkinnan laaja kirjo hektisessä pääkaupungissa iski hyökyaallon lailla, vaikka perusarjessa keskityttiin aseellisten ryöstöjen ja kiristyksien tutkintaan. Ryöstöjaoksessa sain ensimmäisen kosketukseni järjestäytyneen rikollisuuden kiristystapauksiin.

Kirjan alussa kerrottu päivystysvuoron työtehtävä oli ensimmäisiä kiristyksiä, joiden tutkintaan osallistuin. Esiintymiseni puhelimesta perheen poikana oli erittäin poikkeuksellista. Kirjaa kirjoittaessani jäin miettimään, miten tuolloinen toimintani nähtäisiin nykyisessä lainsäädännössä. Kysyin asiaa keskusrikospoliisin peitetoiminnasta vastaavalta rikostarkastajalta. Hänen mukaansa esiintymiseni uhriperheen poikana on nykyisin pakkokeinolaissa mainittua peiteltyä tiedonhankintaa. Puhelinkeskustelu tulkitaan lyhytkestoiseksi tiedonhankinnaksi, jossa poliisi voi harkintansa mukaan käyttää vääriä, harhauttavia tai peiteltyjä tietoja. Yksittäinen rikostutkija ei voi kuitenkaan päättää itse

pakkokeinon käytöstä vaan hänen täytyy kiireellisissäkin tilanteissa pyytää lupa koulutetulta päällystötason poliisilta. Myönnettäköön, että heinäkuisena yönä 1999 en miettinyt lakipykälää enkä käyttänyt sen kummempaa harkintaa, vaan päätin hyvin spontaanisti vastata perheen lankapuhelimeen. Jälkeenpäin asiaa mietittyäni ymmärrän aiheuttaneeni perheelle riskin, vaikka he olivatkin kiitollisia poliisin ripeästä ja määrätietoisesta toiminnasta. Tilanne olisi voinut kääntyä aivan toisenlaiseksi, jos kiristäjiä ei olisi saatu kiinni veroksel-tään ja jos he olisivat saaneet tietää, että perhe oli ilmoittanut asiasta poliisille. Alamaailmassa poliisille ilmoittaminen nähdään useimmiten vasikointina, jolla voi olla kohtalokkaita seurauksia.

Otin niin ikään melkoisen henkilökohtaisen riskin kävellessäni ansapussi sylissäni tien levikkeellä sijainneelle opaste-
taululle. Minun kaltaiselleni, keskiraskasta toimistotyötä teke-
välle rikostutkijalle tapahtuma oli erittäin poikkeuksellinen. Kenttä- ja valvontatehtävissä työskenteleville poliisipartioille riskinottotilanteet ovat sen sijaan arkea.

Kerron tapauksesta kattavammin kirjassani *Rikospoliisin silmin. Tositarinoita Suomesta*. Kiristyksen toimeksiantajaksi epäiltiin edesmennyttä tunnettua ammattirikollista Matti ”Volvo” Markkasta. Hän kuitenkin välttyi kiristyssyytteeltä, koska emme löytäneet riittäviä todisteita.

Huhtikuussa 2004 aloitin työt keskusrikospoliisissa. Tutkintaosaston henkirikoslinjalla olen osallistunut useiden järjestäytyneen rikollisuuden kiristystapausten tutkintaan joko päättäjänä tai muussa keskeisessä roolissa. Poliisissa pätee mielestäni kirjoittamaton sääntö siitä, että on hyväksyttävää kirjoittaa, kertoa tai luennoida rikostapauksista, joiden tutkintaan on itse konkreettisesti osallistunut, ja olen noudattanut tätä sääntöä kirjaa tehdessäni. Kerron jokaisen rikosjutun kohdalla oman roolini. Juttujen tutkintaan kes-

keisesti osallistuneita poliiseja mainitsen nimeltä heidän suostumuksellaan. Rikoksesta epäiltyjen todellisia nimiä mainitsen vain niiden henkilöiden osalta, jotka ovat olleet julkisuudessa poikkeuksellisen paljon.

Sivuan useita merkittäviä ja osin julkisuutta saaneita kiristystapauksia mutta myös vähemmälle huomiolle jääneitä, jotta kuva kiristysrikollisuudesta olisi riittävän laaja. Yhteiskunnallisesti merkittävimpänä on terapiakeskus Vastaamoon kohdistunut törkeä tietomurto, joka johti yrityksen kymmenientuhansien asiakkaiden kiristämiseen.

Olen haastatellut kiristysrikollisuuteen perehtyneitä henkilöitä: erikoissyyttäjää, rikostutkijaa, tutkinnanjohtajia, nuorisoriikollisuuteen perehtynyttä rikoskomisariota, rikosseuraamuslaitoksen työntekijää, keskusrikospoliisin tiedusteluosaston tutkijoita sekä italialaista poliisia, joka on erikoistunut mafiaan ja sen harjoittamaan suojelurahakulttuuriin. Olen haastatellut myös erästä pitkään jatkuneen ja vakavanlaatuisen kiristyksen uhria hänen kokemuksistaan. Tavoitin miehen 20 vuoden jälkeen.

Lähdeaineistona olen käyttänyt niin ikään poliisin esitutkintapöytäkirjoja, syyttäjien haastehakemuksia, tuomioistuinten ratkaisuja sekä avoimia lähteitä.

Idea kirjasta syntyi, kun ymmärsin, ettei kiristysrikollisuutta ole käsitelty tietokirjallisuudessa. Koen kiristysrikollisuuden yhteiskunnallisesti merkittäväksi, vaikka poliisin tietoon päätyvien kiristysrikosten määrä on vähäinen moneen muuhun rikoslajiin verrattuna. Kiristysrikokset poikivat väistämättä muuta rikollisuutta, ja sen takia niiden tutkintaan on panostettava. Kiristetty saattaa syyllistyä omaisuusrikoksiin, jotta kykenisi maksamaan vaaditun rahasumman, tai kiristäjä saattaa vaatia uhrilta väkivaltaista tekoa hyvityksenä tähtitieteellisiin lukemiin nousseesta velasta, tai velkaantunut vanki voidaan pakottaa salakuljettamaan huumausaineita kiven

sisään. Rajun paineen alla elävä uhri saattaa ajautua itsemurhan partaalle. On muistettava, että kiristyksestä ei ole pitkä matka fyysiseen väkivaltaan. Uhri saatetaan muiluttaa metsään, ja häntä saatetaan uhkailla tai törkeästi pahoinpidellä. Joskus uhri surmataaan, vaikka sanotaankin, ettei lypsävää lehmää kannata tappaa. Sekään ei varmaan ole tavatonta, että pakolaisena saapunut joutuu kotimaansa valtiollisen toimijan kiristuksen kohteeksi, jolloin uhkaa voidaan kohdistaa esimerkiksi kiristetyn kotimaassa asuviin sukulaisiin.

Uskallan väittää, että kiristyksiä ilmenee kaikissa yhteiskuntaluokissa ja lähes kaikissa ikäluokissa. Kaikki se, minkä koemme kiristykseksi ei kuitenkaan välttämättä ole rikoslain määrittelemä kiristysrikos. Rikoslaisissa määritellään tarkoin rikosten tunnusmerkistöt eli elementit, jotka rikollisessa teossa pitää ilmetä. Kirjassani kerron myös omakohtaisen kokemukseni tilanteesta, jossa kiristuksen tunnusmerkistö ei täyttynyt.

Lähdetään kiristysrikollisuuden karuun maailmaan.

Espoossa 30. huhtikuuta 2026

Niko Rantsi

1. MITÄ RIKOSLAKI SANOO KIRISTYKSISTÄ?

Heti alkuun on hyvä kertoa, miten kiristysrikos määritellään laissa. En käy läpi kaikkia termejä ja nippelitietoja vaan keskityn olennaisimpiin rikosnimikkeisiin. Ne auttavat ymmärtämään paremmin kirjassa esitelyjä tapauksia. Vaikka olen työskennellyt valtaosan virkavuositani rikostutkinnassa ja osallistunut lukuisten kiristysjuttujen tutkintaan, olen pärjännyt varsin suppeilla rikosoikeuden opinnoilla. Olen toki selaillut vihreäkantista rikoslakia aina silloin tällöin. Olen kerrannut siitä jonkin tietyn rikoksen tunnusmerkistöä tai hakenut sieltä eväitä uusien poikkeuksellisten rikosepäilyjen tutkintaan.

Kiristys- ja ryöstörikoksista säädetään rikoslain 31. luvussa. Kiristuksen ja ryöstön merkittävin eroavaisuus on siinä, että ryöstössä uhkaus toteutetaan välittömästi. Tekijä pyrkii saamaan uhrin omaisuuden uhkaamishetkellä haltuunsa esimerkiksi uhkaamalla teräaseella kioskin myyjää, jotta tämä antaisi välittömästi käteisrahat kassasta. Kiristyksessä tekijän esittämä uhkaus on tulevaisuudessa. Kiristyksessä uhan tulee olla niin todellisen tuntuinen, että se saa uhrin taipumaan sen alla. Esitetyn uhkauksen ja siitä seuranneen taloudellisesta edusta luopumisen (esimerkiksi rahanmaksun) välillä tulee olla syy-yhteys. Uhkaus voi olla muutakin kuin väkivallalla uhkaamista. Tekijä voi esimerkiksi uhata paljastaa uhria koskevan arkaluonteisen tiedon tämän perheenjäsenelle

tai työnantajalle tai uhata vahingoittaa uhrin omaisuutta. Kirityksessä täytyy ilmetä myös oikeudettoman taloudellisen edun tavoittelu. Toisin sanoen tekijä tavoittelee itse tai toisen välityksellä itselleen sellaista taloudellista etua, johon hänellä ei ole oikeutta. Joissain tilanteissa voi toteutua sekä ryöstö että kiristys. Ryöstön yhteydessä uhrille saatetaan antaa määräaika, mihin mennessä muu vaadittu omaisuus täytyy luovuttaa tai rahasumma maksaa.

Rikoslain mukaan kirityksestä tuomitaan se, joka muulla kuin ryöstörikoksessa tarkoitetulla uhkauksella pakottaa toisen luopumaan taloudellisesta edusta, johon rikoksenteijällä tai sillä, jonka puolesta hän toimii, ei ole laillista oikeutta. Kirityksen rangaistusasteikko ylittää sakkotuomiosta kahteen vuoteen vankeutta. Kirityksen yritys on myös tekona rangaistava. Törkeästä kirityksestä tuomitaan, jos kirityksessä uhataan vakavanlaatuisella rikoksella, joka vaarantaisi toisen hengen tai terveyden tai aiheuttaisi huomattavaa vahinkoa toisen omaisuudelle, tai jos rikoksenteijä käyttää häikäilemättömästi hyväksi toisen erityistä heikkoutta tai muuta turvatonta tilaa. Törkeäksi kiritykseksi katsotaan myös se, että toinen pakotetaan luopumaan erittäin arvokkaasta taloudellisesta edusta tai että rikoksen uhrille aiheutetaan tämän olot huomioon ottaen erityisen tuntuvaan taloudellista vahinkoa ja että kiristys on kokonaisuutena arvostellen törkeä. Törkeän kirityksen rangaistusasteikko on vähintään neljä kuukautta ja enintään neljä vuotta vankeutta. Törkeän kirityksen yritys on myös tekona rangaistava.

Joissain kiristystilanteissa tekijä riistää uhrin vapauden saadakseen tavoittelemansa taloudellisen hyödyn. Velallinen voidaan esimerkiksi lukita maakellariin siksi ajaksi, että velallisen lähiomainen toimittaa vaaditun rahasumman kiristäjälle. Tekijä syyllistyy silloin kirityksen lisäksi vapaudenriistoon. Rikoslain mukaan vapaudenriistosta tuo-

mitaan se, joka sulkemalla sisään, sitomalla, kuljettamalla johonkin tai muulla tavoin oikeudettomasti riistää toiselta liikkumisvapauden tai eristää toisen tämän ympäristöstä. Vapaudenriiston rangaistusasteikko on sakkoa tai enintään kaksi vuotta vankeutta. Törkeäksi vapaudenriistoksi katsotaan se, jos vapaudenriistossa vapaudenmenetystä jatketaan yli kolmen vuorokauden ajan, aiheutetaan vakavaa vaaraa toisen hengelle tai terveydelle tai käytetään erityistä julmuutta tai vakavan väkivallan uhkaa ja jos vapaudenriisto on kokonaisuutena arvostellen törkeä. Törkeän vapaudenriiston rangaistusasteikko on vähintään neljä kuukautta ja enintään neljä vuotta vankeutta.

Pakottaminen poikkeaa kiristyksestä siten, ettei tekijä tavoittele rikoksella itselleen tai kenellekään muulle taloudellista hyötyä. Pakottamisesta tuomitaan se, joka oikeudettomasti väkivallalla tai uhkauksella pakottaa toisen tekemään, sietämään tai jättämään jotakin tekemättä. Esimerkiksi uhria voidaan uhkaamalla pakottaa vahingoittamaan itseään fyysisesti. Jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, on tekijä tuomittava pakottamisesta sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Henkirikoksia lievemmät rikokset vanhenevat rikosoikeudellisesti ennen pitkää, eli tietyn ajan kuluttua rikoksesta ei voi nostaa enää syytettä. Tappo vanheni ennen kahdessakymmenessä vuodessa, mutta vuoden 2025 alusta voimaan astuneen lakimuutoksen myötä tappo ei enää rikosoikeudellisesti vanhene. Nykyään voi sanoa, että tappo ja murha eivät vanhene koskaan. Laki kertoo, milloin syyte rikoksesta epäiltyä vastaan on viimeistään nostettava. Siihen vaikuttaa muun muassa rikoksesta määrättävän rangaistuksen enimmäiskesto. Esimerkiksi perusmuotoisen kiristykseen enimmäisrangaistuksen ollessa kaksi vuotta vankeutta rikoksen syyteoikeus vanhenee viidessä vuodessa rikoksen teko-

päivämäärästä. Törkeän kiristyksen enimmäisrangaistuksen ollessa neljä vuotta vankeutta sen vanhenemisaika on kymmenen vuotta. Kun vertaa törkeän kiristyksen neljän vuoden enimmäisrangaistusta törkeän ryöstön kymmenen vuoden enimmäisrangaistukseen, ero syyteoikeuden vanhenemisessä on merkittävä. Törkeän ryöstön syyteoikeuden vanhenemisaika on kaksinkertainen eli kaksikymmentä vuotta.

Kirjan sisällön kannalta olennaisimpia rikosnimikkeitä ovat kiristys, törkeä kiristys ja niiden yritykset.

Piinaavaa piilorikollisuutta

Keskusrikospoliisin rikosylikonstaapeli Niko Rantsi vie lukijan kiristysten julmaan maailmaan, jossa taloudellista etua tavoitellaan keinoja kaihtamatta.

Kiristäjä on usein uhrin tuttu ja motiivina toimii raha. Kiristykset ovat merkittävä osa järjestäytyneen rikollisuuden ja tunnuksellisten rikollisjengien toimintaa. Kiristyksiä esiintyy myös nuorten keskuudessa, perhepiirissä, liike-elämässä ja sosiaalisessa mediassa. Kirjassa avataan esimerkiksi terapiakeskus Vastaamon tietovuotoa ja siihen liittyneitä kiristystapauksia.

Kirjaan on haastateltu useita kiristysrikosten parissa työskennelleitä rikostutkijoita, tutkinnanjohtajia, syyttäjiä, asiantuntijoita sekä rikoksen uhreja.

NIKO RANTSI on keskusrikospoliisin rikosylikonstaapeli, uhrintunnistussyksikön jäsen ja dekkari- ja tietokirjailija, jolla on vuosikymmenten tutkintakokemus vakavasta väkivaltarikollisuudesta. Rantsin dekkari *Kuka viereesi jää* (2021) voitti Vuoden johtolanka -palkinnon vuoden parhaasta kotimaisesta jännityskirjasta. Häneltä on aiemmin julkaistu tietokirja *Rikospoliisin silmin. Tositarinoita Suomesta* (2022).

www.tammi.fi

30.16

ISBN 978-952-04-6784-5